

ОСОБЛИВОСТІ ТА ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ РЕФОРМУВАННЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

*Перунова О.М., к.ю.н., доцент,
Леонтєєва Л.В., к.ю.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Процеси європейської інтеграції охоплюють все більше сфер життєдіяльності, в тому числі і вищу освіту. Україна останнім часом чітко з'ясувала орієнтир системи освіти на входження в освітній та науковий простір Європи, враховуючи свої можливості з урахуванням вимог сучасного суспільства.

Саме в працях К.В.Корсака, В.А.Москінова, Н.М.Колісниченко, В.М.Кривцова, В.І.Кременя та багатьох інших вчених розкриті проблеми вищої школи, а саме, питання оцінки якості підготовки майбутніх спеціалістів та пошук ефективних шляхів в системі вищої освіти.

Щоб зрозуміти, які задачі в зв'язку з цим стоять перед нашою вищою школою, необхідно краще уявляти відмінності українських та західних вищих навчальних закладів (ВНЗ).

Отже, основними відмінностями є:

- кількість дисциплін, що вивчають студенти в західних вищих навчальних закладах, складає в середньому 35-45 дисциплін, в наших вищах – 70-80;

- наша вища школа, в основному, залишається на позиціях аудиторно-предметної системи викладання, а західна більш зорієнтована на технологічні;

- західні ВНЗ пов'язані з великими приватними фірмами, які охоче приймають до себе на практику (де суперсучасне обладнання) студентів, у нас, на жаль, зараз про це можна тільки мріяти;

- західні школи працюють на вільному виборі студентів дисциплін, які їх задовольняють і будуть необхідні для практичного застосування (це сприяє формуванню почуття відповідальності за вибір), на відміну від жорсткої обмеженості навчальних планів із спеціальностей у нас;

- професійний та практичний досвід викладачів у західних ВНЗ є дуже принциповим, вони відповідають рівню закладу, в якому викладають. Отже, одним з основних напрямків удосконалення діяльності викладачів є приведення їх професійної підготовки;

- необхідно звернути увагу на рівень оцінювання у західних ВНЗ, де студент може відвідувати лекції обраних їм дисциплін, а потім здавати екзамен, коли забажає; набирає певну кількість балів за декілька років – отримує диплом, а в Україні студент здає підсумковий контроль кожен семестр за всіма дисциплінами, що вивчає;

- державні вищі школи на Заході, на відміну від наших, отримують повне фінансування.

Отже, основним змістом діяльності вищого навчального закладу повинна стати зміна організації і змісту освіти з метою інтеграції у світовий освітній простір; оптимізація кадрового забезпечення; комплексне удосконалення професійної майстерності педагогів через опанування інноваційними і дослідно-експериментальними видами діяльності; державне фінансування вищої освіти, залучення організацій до проведення практичних занять та працевлаштування молодих спеціалістів.

Майбутнє України пов'язане з Європою, та все ж таки, при вивченні досвіду інших країн, не можна сліпо копіювати одну систему в іншу. Українська система освіти має бути спрямована не тільки на прилаштування до нових внутрішніх реалій, а до її розвитку і набуття нових якісних ознак.

Зумовлена законами розвитку счасного суспільства, система вищої освіти України покликана відображати мету і його завдання. Вона відображує не тільки політику держави, а й потреби суспільного розвитку в вихованні спеціалістів вищої кваліфікації, а також в галузі освіти. В ній знаходить своє виявлення державна політика України, національні особливості українців, рівень економіки і культури, народні традиції тощо.

Майбутня інтегрована освіта України повинна забезпечувати виконання вищої освіти на якісному рівні. Нині сформований європейський ринок праці вимагає працівників, які здатні осмислити свою професійну діяльність, спрямовуючи її в русло дослідницької, наукової, виробничої діяльності.

Таким чином, на ринку праці основним фактором конкуренції спеціалістів стає якість освіти, яка проявляє себе в якості спеціалістів.

Насамперед, якісна вища освіта залежить від декількох елементів, а саме:

- якісного викладацького складу, його готовністю, здатністю перебудувувати свою роботу відповідно до вимог, що потребує неперервного навчання викладачів, підвищення їхнього соціального статусу;
- якості підготовки студентів, їхньої готовності до отримання саме якісних знань;
- якості педагогічних та інформаційних технологій в використанні та засвоєнні наукових знань;
- якісної, демократичної, с залученням нових технологій системи управління закладом і системою вищої освіти.

Згідно Закону України «Про вищу освіту», управління вищою освітою в Україні здійснюються державними органами громадського самоврядування на основі законів, постанов Верховної Ради, наказів,

розпоряджень Президента, Кабінету Міністрів; Міністерством освіти і науки України, яким підпорядковані заклади освіти; Вища атестаційна комісія України; місцеві органи державної влади та органи місцевого самоврядування і підпорядковані їм органи управління освітою.

Безперечно, система управління вищою освітою, її реформування повинні сприяти державній політиці в галузі освіти, науки, професійної підготовки кадрів, європейським стандартам знань, сприяти матеріальному забезпеченню, нормативному, правовому, технічному, сприяти зв'язку співпраці з іншими навчальними закладами Європейського союзу і не тільки.

Проведення реформування освіти дозволить створити новий рівень фахівців, що забезпечить зацікавленість як студентів, так і роботодавців за рахунок стандартизації студентів вищої освіти. В той же час, підніметься рівень конкуренції на ринку освітніх послуг, за рахунок підвищення якості освіти буде можливим забезпечення рівня знань, який гарантує студенту в майбутньому працевлаштування на європейському ринку праці.

Література:

1. Гордиенок Н. И. Болонский процесс и отечественное высшее образование / Гордиенок Н. И., Москинов В. А. // Экономика образования. – 2005 . – № 6. - С .16-20.
2. Кремень В. Г. Освіта і наука України. Шляхи модернізації / Кремень В. Г. - К. – 2003. – С. 198-200.
3. Кривцова В. М. Вища освіта та Болонський процес : [конспект лекцій] / Кривцова В.М., Колісніченко Н.М. – Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2005. – 121 с.
4. Модернізація вищої освіти і Болонський процес // Вища школа. – 2004. – №2-3. - С. 97-126.